

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIV.

V Ljubljani, 6. listopada 1891.

List 45.

Govor o priliki blagoslovljenja novih orgelj v nunski cerkvi v Ljubljani 25. oktobra 1891 o poli 6 zjutraj.

„Hvalite Gospoda z bobni in v verstah;
hvalite ga s strunami in piščalci.“
(Ps. 150. 4.)

Naj starejša sporočila o instrumentih na strune in piščali najdemo zapisana v Mojzesovih knjigah. Že Jubal, Lamehov sin, kateri je živel pred vesoljnim potopom, je na instrumente muziciral (2000 leti pred Kristusovim rojstvom.) Njega imenujejo tudi najdeveca orgelj. Skoraj gotovo pa orglje starih niso bile družega, kakor flavta, obstoječa iz veliko cevi, od katerih je bila vsaka večja od druge. —

Za časa Davida in Salomona se je število instrumentov posebno pomnožilo. David sam, ki je zložil psalme, brenkal je na harpo in Salomon je bil velik pospešitelj glasbe. On je pomnožil število pevcev in pevk in sicer: pri posvečevanju novega tempeljna sodelovalo je 8000 pevcev in 12.000 muzikantov, in ta godbeni praznik je bil največi, kar so jih ljudje praznovali. — Po babilonski sužnosti in po takratnem razkropljenji judov je bila godba in petje zopet propadlo. Pozneje se je oboje zopet zboljšalo. Z boljševanjem orgelj je šlo počasi. Še le o časih rojstva Jezusovega so se s tim instrumentom pečali. Leta 640 po Kristusovem rojstvu so najpervo na Angleškem pri službi Božji rabili orglje. Na Nemškem so bile malo pozneje znane, namreč za časa cesarja Karola Velikega. Kakošna je bila oprava tadanjih orgelj, pa dandanes več ne vemo. Znajdba naših sedanjih orgelj je iz štirinajstega stoletja. Orglje so toraj prav star cerkveni instrument in zaradi resnobnega in veličastnega glasa gotovo pripraven za sveti kraj, za cerkev: zato so prav zgodaj

že papeži in škofje za cerkve orglje napravljati ukazovali — Tudi tukajšna hiša Božja, nunska cerkev, je z današnjim dnevom okinčana z novimi, krasnimi orgljami, ktere je — po prizadevanji prečastitega monsignora Mihaela Potočnika, nunškega spovednika, častite gospé Matere Antonije Murgelj, predstojnice tega samostana, izdelal in postavil v občo zadovoljnost slavnoznani mojster gospod France Goršič, orgljar v Ljubljani. Del njegovih tu ne bom hvalil, saj ga dela sama hvalijo.

O čem naj bi vam danes govoril? — V tukajšni cerkvi se obhaja danes dvojna slovesnost. Praznik sv. Uršule, patrone tega samostana, in nove orglje, ktere bodo danes premilg. knezoškof slovesno blagoslovili. — O sv. Uršuli in njenih 11.000 devic ste že velikokrat slišali: o orgljah pa se le poredkoma sliši: zato vam želim o orgljah govoriti, in sicer: Kaj se nam je z orgelj učiti? Iz naprave orgelj samih vam želim pokazati, kakšen pobožen pomen imajo orglje: 1) za vsako faro, 2) za vsako hišo, in 3) za vsako cerkev:

1. Kdor orglje nekoliko bolj natanko pre-mišljeje, more viditi, da je v orgljah a) veliko različnih piščal, velikih in malih. V tih orgljah jih je nekaj po 16 čevljev dolgih, veliko po 8', nekaj po 4', po 2', 1', 1/2', 1/4', itd. Male piščalke so tako potrebne, kakor velike, in vsaka piščal ima svoj odmenjen prostor in glas, da je v celoti soglasje (harmonija). Predragi! Vsaka fara naj se primerja orgljam. — Kakor orglje obstojé iz velikih in malih piščal, tako ima tudi po večem fara odraščene in otroke, imenitne in priproste, predstojne in podložne, gospodarje in posle. — To vse je od Boga tako vravnano. Glej toraj, o kristjan! v katerem stanu koli si, je to

prostor, v kterega te je Bog postavil, kjer te hoče imeti. V tem stanu moraš toraj pridno delati, in zveličal se boš. Tvoj stan je tvoje dnevno delo, je tvoj vinograd, v katerem moraš delati.

Hočeš toraj, predragi! posvetiti in zveličati se, moraš dolžnosti svojega stanú natanko spolnjevati in tako, kakor piščali v orgljah, na svojem prostoru ostati in ga izpolniti. — Brezštevno zvezd je na nebu — velikih in malih. Bog je vse vstvaril, vse gredo po tisti poti, katero jim je Bog odkazal in tako spolnijo voljo Božjo. — Tako mora tudi pri ljudéh biti. Vsak naj svoj prostor izpolni, kamor ga je Bog postavil, — vsak naj svoje delo dela, svojo dolžnost spolnuje.

b.) Vsak lahko sliši, da v orgljah so visoki in nizki glasi (toni). — Tako so tudi v vsaki fari nekteri poklicani, da zapovedujejo, drugi da vbogajo: nekteri živé v bogastvu, drugi v revščini; nekteri v sreči, drugi v nesreči.

c.) Kar pri orgljah ne smemo v nemar puščati, je uglasenje (ubiranje). Pri postavljanji orgelj more se viditi, kolikokrat mora orgljar piščali v roke vzeti, kolikokrat mora večé ali manjše koščike odrezati, da vsaka piščal tisti glas dobi, kterega mora imeti, da je v soglasji: kajti neubrane piščali žalijo uho. Orgljar pa je svojo nalogo izverstno rešil in piščali čisto ubral.

Tudi dušni pastir v fari je orgljar in od Boga zato poklican, da v svoji fari posamezne ude za Boga in sv. vero čisto ubere (uglasi.) To čisto uglasenje pa za dušnega pastirja ni kaj lahkega, to je pogostokrat kaj zlo težavno. Tudi mora pri marsikterih faranih odrezovati in požagati (t. j. pokregati in posvariti), da se konečno pravi glas sliši. Bog daj, da bi vsak dušni pastir svojo farno čisto uglasiti zamogel. Dušnemu pastirju in vam naj dá Bog svojo milost, brez njega ne moremo nič storiti: kajti sv. Pavel piše: „Ne ta, kateri seje, ne ta, kateri zaliva, ampak Bog, kateri daje blagoslov.“ — Pravi toni, kateri farno harmonično delajo, in kateri naj bi ne utihnili med nami glasiti se, so pa: pokorščina, ponižnost, darežljivost, čistost, ljubezen, zmernost, poterpežljivost, in gorečnost v dobrem; toni pa, kateri farno razglasijo so: nepokorščina, napuh, lakomnost, nečistost, nevošljivost, požrešnost, jeza in lenoba v dobrem. Moja serčna želja je, naj bi se noben teh poslednjih razglašenih tonov več ne slišal. Dušni pastir pa sam ni v stanu, da bi svojo farno čisto uglasil; ležeče je to tudi na vas, da mu pomagate čisto jo uglasiti. Toraj rečem, ne samo vsaka fara naj bodo orglje, ampak tudi 2) vsaka hiša naj bode čisto uglasene orglje. — V tej cerkvi se orglje kaj veličastno glasé.

Takšne orglje se ne smejo tudi v vaših hišah pogrešati. In kakor harmonija, t. j. soglasje in blagoglasje tonov cerkvenih orgelj našega duha in naše serce povzdiguje k Bogu in k veselju v Gospodu, tako mora tudi pri vas doma biti: tu mora biti edinost, mir, prijazno ravnanje eden z drugim, soglasje in medsebojna edinost. O kako lepa je taka godba, kjer se nahaja ta mir, ta edinost, ta harmonija v vsaki hiši. V taki hiši redno vstajajo, skupaj molijo, delajo, jedó, žalujejo in se skupaj veselé. To je ljubeznjivo orgljanje za Boga, za angelje in ljudi. — Žali pa, da harmonija je v marsikterih hišah redkejša postala! V marsikterih hišah gospodari večkrat prepir: govori se slabo — da, še smeja se zraven; opravlja se bliženj in še pomaga se zraven; greši se in molči se k temu. To so pa disharmonični, t. j. slabo-glaseči toni, kateri ušesa in sercé razglasijo, zmotijo, kateri Bogu, naj svetejšemu, ne dopadejo in nad čemur angelji in dobri ljudje jokajo. — Kaj pa hočem reči o tistih, kateri mir v hišah kalé? — O takih veljajo besede sv. Gregorija Nazijančana: „Ako se tisti otroci Božji imenujejo, ki mir delajo, so gotovo tisti satanovi otroci, kateri ga kalé.“ Varujte se toraj mir kaliti! —

Dalje je tudi potrebno, da se vsi glasovi v edinosti po enem spremenu, principalu, ravnaajo, t. j. orgljar naj prvo principal uglesi in po principalu uglasuje vse druge spremene. Tako mora biti v vsaki hiši. Vsi naj se ravnaajo po enem principalu, t. j. po enem dobrem hišnem očetu, po eni modri hišni materi. Ako vsak po svoji glavi ravna, ako vsak dela, kar se njemu poljubi, — tu mora napéni ton, nered in ž njim razdertje v hiši nastopiti. Kajti red je prva potreba dobrega hiševanja, sadunosnega dela. — Jutranja godba naj bo povzdigovanje serca k Bogu, ki se potem čez dan v veselji in zložnosti dalje glasi in kot večerna godba končá. Vsaka fara toraj, vsaka hiša mora biti kakor čisto ubrane orglje, kakor se orglje v tej nunski cerkvi zdaj glasé. — Zapomnite si dobro ta premišljevanja in kolikokrat bote orglje slišali ali njih se spominjali, naj duh božji te nauke na novo v sercu obudi in ako so kaj zmedeni glasovi, naj sv. Duh zopet vse harmonično uglesi. — Orglje imajo tudi prav poseben pomen

3. za vsako cerkev; one morajo takorekoč pravi ton začeti, t. j. praznik ali slovesnost naznaniti in naše cerkvene pesmi spremljevati.

a) Orglje morajo v cerkvi vernikom naznanjati mnogoverstne slovesnosti, različne cerkvene čase, častitljive praznike, iz orgelj se glasiti resnoba ali žalost, kakor tudi serčno veselje

največe radosti. Ko se obhajajo božični prazniki, glasé se orglje prav velič stno in slovesno; kadar Jezuščka v jaslicah molimo, glasé se melodijske polne milote in priprostosti. Ako pa uzame smert naše ljube svojce, — in kolikrat se to zgodi zoper naše pričakovanje — in ako mi potem za svoje ranjce, za njih dušni mir Gospodu Bogu zadušnice opravljamo, takrat imajo orglje vse drugačen glas, glasé se otožno, žalostno; vendar ob enem tudi pojó tolaživno, pomirljivo; kajti smert je le prehod na boljši svet, in iz groba že sije prihodnje vstajenje. — Zlasti naj se o velikonoči orglje glasé prav polno, mogočno, veselo, in praznično! In o vsih praznikih naj orglje hvalijo Boga Očeta, Sina in svetega Duha; naj hvalijo Boga tudi ob praznikih Matere Božje in svetnikov in svetnic Božjih. Kajti orglje so pravo cerkveno orodje, „kraljica“ med vsemi instrumenti. One naj nas spodbujajo, da svoje serca k Bogu povzdiguemo in njih čisti glasi naj takorekoč kot veseli angeljski glasovi nam doné z družega, boljšega svetá.

b) V naših cerkvah se navadno glasijo pa tudi cerkvene pesmi; te naj orglje primerno spremljajo. Silo stara je že navada, pesmi peti pri službi Božji. Že Izraelci v starem zakonu so prepevali pri različnih priložnostih Bogu hvalne in zahvalne pesmi. — O Jezusu samem v novem zakonu pri zadnji večerji se bere: „In ko so zahvalno pesem odpeli, šli so na oljsko goró. — Sv. Pavel (do Efežanov 5, 19) piše: „Govorite med seboj v psalmih, hvalnih in duhovnih pesmih, in pojte in prepevajte Gospodu v svojih sercih, t. j. poveljučujte ga s pesnimi in glasili. — Tudi sv. Ciprijan spominja se cerkvenega petja, ko piše: „Psalmi naj se glasé, in z dobro glasečimi glasovi naj se predpoje“. Plinij mlajši, pogan sicer, zagovarja v svoji pisavi kristjane zoper Trajana na sledeči način: „Kristjanov krivda je posebno v tem, da zjutraj, preden se dan zazná, skupaj pridejo in Kristusu svojemu Bogu hvalne pesmi pojo.“ — Iz tega je razvidno, da prvi kristijani so skupaj pobožne, svete pesmi prepevali. — Želeti je toraj, da ne samo posamezni na koru, ampak vsi skupaj naj bi pobožno peli. Ako skupaj molimo, zakaj naj bi tudi skupaj ne peli? —

(Konec nasl.)

Pobožnih sirót Bog ne zapusti.

Bilo je l. 1848. Neki popoldan poterka na vrata vaščanskega župnika ob južnih Planinah in stopita v sobo dva snažno oblečena otroka, deček in deklica, in milo prosita kaj malega jesti. Odkritoserčno in zaupljivo obnašanje otrok nagnilo je častivrednega božjega služabnika, da jima reče, naj se vsedeta ter mu povesta nekoliko o svojih domačih okoliščinah.

Deček omeni, da ima dvanajst, sestra njegova pa deset lét, potem pripoveduje nadalje: „Prišla sva iz skoraj 8 ur oddaljene vasi M.; najini stariši bili so zelo ubožni ter so si prislužili z vedno in neutrudno pridnostjo le toliko, da srco mogli s tem zaslužkom za silo izhajati. Ubožno ljubo mater, ki so oboleli od prevelikega truda, zgubila sva pred štirimi leti, druzega očeta pa pred tremi tedni. Sprejeli so naji nato naša stara mati, ki živé uborno ob miloščini neke gospode, pri kateri so svoje dni služili Skerbeli smo potem berzo, da bi si pridobila midva kako službo; kajti manjkalo je nam vsega, tudi najpotrebnišega; po več dni nisva vžila nič gorkega. To la vse iskanje po kaki službi v naši že tako zelo revni občini bilo je zastoj. Zato dejali so stara mati, katerim sva se v serce smilila, pred nekaj dnevi nama: Ljuba otroka, vidita, da mi je čisto nemogoče, vaji preživiti, in tudi občina je veliko prerevna, da bi jo nadlegovali. No, vesta kaj? Oblecita svojo pražnjo obleko, pojditá v božjem imenu v mesto in iščita si ondod od hiše do hiše kake lahke službe! Náta, vzemita vsaki kosce kruha in malo jabelk seboj, in če vama poide zalóga, poprosita po hišah! Ljubi Bog vaji, revnih sirot, gotovo ne bo zapustil! Molila bom vsak dan za vaji ter mu vaji priporočevala. Sej bila sta do sedaj vedno prav pridna, delala sta svojim ranjkim starišem veliko veselja, jih ljubila in vbogala; tudi sta rada hodila v cerkev ter se tam pobožno in lepó obnašala, kakor je vama sveta dolžnost. Bodita tudi v prihodnje pridna in bogobeječa; vedno poštena in vbogljiva, hodita, kolikorkrat le moreta, vsaki dan rada k sv. maši; molita vsak dan zjutraj in zvečer, opravita, kadar zvoní tudi tako lepo in pomenljivo angeljevo češčenje. Noben dan ne opustita priporočiti se v varstvo ljubi Materi Božji! Prav iskreno in serčno jo prosita, ko sta zgubila svojo mater na zemlji, naj se ona milostno na vaji ozira ter naj bode ona vama mati! Ako se to zgodi, potem, o potem sta srečna, presrečna. Ljubi Bog in vajina sveta angelja varha naj vaji spremljajo in pripeljejo k časni in večni sreči!“

Ko sva odhajala, dali so nama seboj še najini molitveni knjižici in vsakemu svoj rožni venec, ter naju gredoča iz hiše pokrižali z blagoslovljeno vodo. Šli so z nama nekaj časa — gredé mimo naše cerkve, kjer sva z ljubo materjo tolikokrat molila, stopili smo še v cerkev, priporočila sva se še enkrat vsega mogočnemu Bogu in njegovi preblaženi Materi v varstvo, in ko smo prišli na konec vasi, naju so uboga, presrečna stara mati za slovo zaznamnjali s sv. križem, so se zjokali, podali roko ter smo se ločili, — rekli so še lepo po kerščansko: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Vsa žalostna, sva komaj zamogla odgovoriti: „Vekomaj, Amen! Tako sva šla po svetu in se jokala.“

Nato povprašajo ju častiti gospod župnik, koliko časa sta hodila v šolo, kaj sta se naučila in če sta vzela seboj tudi šolska spričevala. Vesela sežeta po culicah ter jim pokažeta vsaki svoje spričevalo; v vseh predmetih imela sta prav dobro, posebno pa v nramnosti najboljše zaznamke. Zelo zadovoljni jima dajo spričevali nazaj. Nato jih vprašajo nekoliko iz kerščanskega nauka, iz zgodb svetega pisma, iz številstva in zemljepisja; naposled jima rečejo tudi nekoliko brati iz neke verske knjige. Oligovarjala sta tako povoljno, da so se gospod čudili.

Še enkrat zdaj otroka poprašajo, s kakšnim namenom prav za prav sta šla po svetu. (Sklenili so bili že nekaj, pa hotli so se še čisto zagotoviti.) Odgovorila sta prav naravnost, da gresta na opomin stare matere v glavno mesto, da bi dobila kako majhno, močnem primerno službo. Gospod so nato ukazali jima prinesiti južine, ter jima gredé iz sobe vošili: „Bog vama blagoslovi.“ In to jima je gotovo prav dobro dišalo, ker sta bila utrujena od surne hoje. Med tem hiteli so usmiljeni gospod duhovni pastir v par boljših hiš, popraševaje, če bi se ne dobilo stalno opravilo za dve ubogi siroti. Koliko veselje bilo je za preblazega velikodušnega pastirja, ko so mu dejali, da ju prav radi sprejmó! Precej se verneje zopet domú, kjer sta mala potovalca bila pojedla podarjeno si južino in sta le še čakala, da se zanjo zahvalita in potem gresta dalje. V sobo stopivši povprašajo, če jima je tukaj v vasi všeč in če bi rada tu šla v službo. Vedó namreč, pravijo njima, za dečka službo pri kupcu tega kraja, pridnem, katoliškem možu; deklica pa naj bi stopila v službo pri gospodnji velicega kmeta, posebno, da bi varovala dva manjša otroka. Kdo bi popisal veselje, ki se je žarilo na obrazih teh sirot? Vsa osupnjena in začudena poklekmeta pred dobrega gospoda in nimata dovolj besedi, da bi se jim zadosti zahvalila za preveliko dobroto in ljubezen. Brez odloga peljejo ju v v dotični hiši; hišni prišli so jim naproti, in ko sta se znebila prve boječnosti, nastal je med njima in novimi stariši vesel pogovor. Začetkoma so jima v tujih hišah vse zljajševali, kar le mogoče; živila sta sedaj kakor doma, le s to veliko razliko, da jima je bilo sedaj še veliko bolje, ko prej v hiši lastnih starišev.

Deček kazal se je v kupčiji jako spretnega, bil je pošten, vbojliv in vdan svojemu gospodarju. Na željo gospodarjevo prišel je neko jutro v zakristijo, ter je priljudno prosil častitega gospoda župnika dovoljenja, da bi jim smel večkrat streči pri sv. maši. Zelo razveseljeni uslišali so gospod to lepo prošnjo. S svojim pobožnim obnašanjem spodbujal je deček ne le samo svojih, v cerkvi navzočih tovarišev, temveč tudi druge starejše vernike, ki so bili pri sv. maši. Kmalu zapazila sta gospod duhoven in pa gospodar v mladeniču nenavadno dobro nadarjenost in bistro razumnost, in ker je deček v pogovoru s predstojnikom svojim naznanil željo stopiti v gimnazijo, položil je gospod duhoven sam dotično prošnjo do samostanskega predstojnika v sosednjem mestu ter prosil za revnega dečka, ako bi se našel zanj kak prostor v konviktu pevskih dečkov. Že dan pozneje dobil je prijazen in povoljen odgovor od čast. patra gvardijana in čez mesec dni, v začetku oktobra l. 1849, peljal se je kupec, ki je že tako imel opravke v mestu, s svojim varovancem v mesto. Peljal je veselega dečka v samostan, kjer ga je načelnik samostanski prijazno sprejel, mu v pričo njegovega gospodarja prav iskreno na serce govoril, ter mu priporočal spodobno obnašanje, pridnost, red in natančnost.

(Konec nast.)

Marijino svetišče na Tersatu.

(Dalje.)

Bila je cerkev toraj manjša. To prihaja od tega, ker je bila takrat navada zidati majhine hrame božje, ali čverste, morda ker še ni bilo toliko ljudstva na

Tersatu, ali pa je bila odmenjena bolj za molišče redovnikom. Telanji samostan pa je bil tolik, kolikoršen je četverokot z volnjakom na sred, kamor je zdaj pristop vsakemu. — Ko so imeli, redovniki stanovanje in cerkev, precej jamejo zveršvati dolžnosti svoje službe: Bogu hvalo izrekovati in peti, beselo Božjo oznanjevati, kerščanski nauk učiti, z zdravim in bolnim duhovno tolažbo in zdravilo dajati. To je terpelo do 5. marca l. 1629. V to dobo, v l. 1614 zadene tudi povečanje kapelice (svetišča) na velikost sv. hiše v Loreti.

Verli knez in ban Martin pa ni ostal pri tem velikodušnem dejanju Videč, koliko dobrega prinašajo njegove stavbe; želeč, da bi se češčenje Marijino ne le manjšalo, temuč da bi se ustanovilo, celo povečalo; hoteč, da bi bilo oboje, cerkev in samostan, z vsem potrebnim preskerbljeno, kakor zahteva služba božja in stan; gledeč na okolico, ki je kamenita, na prebivalstvo, ki je uborno; merzujoč, da že 15 let nima potomka, ki bi nosil njegovo ime, imeval njegove zemlje — prenišljuje s svojo svojo prečislano soprogo Uršulo, kaj bi bilo storiti z imetjem.

Dne 12 avgusta 1468 napravi darovnico v gradu Tersatu, v kateri samostanski hiši in cerkvi podarja nekaj zemljišč, da bi laglje izhajala. Redovniki pa so imeli pomisljke, bi li sprejeli darovnico, ki ruši pravilo neposredovanja. Razumni knez pa ni dal razveljaviti svojega pisma, ker je stanovitno hotel, da redovna hiša ostane, da se služba božja opravlja, in vse godi na večo čast Matere Božje v dušni in telesni prid vernega ljudstva. Oberne se sam*) do sv. Očeta, ter navede vzroke. Te vzroke so preudarjali na vse strani. Glede na kamenitost kraja, na ubornost ljudstva, posebno pa na to, da redovniki niso pravi dediči in lastniki darovanih posesti, ampak Kristus in Marija*) dovoljuje jim sv. Stol ona zemljišča imeti in vživati, zanaprej pa o takih pomislikih molčati zapové.

Tako je previdni knez tankovestne pomiril, po drugi strani pa obstoj hiše zavaroval in zagotovil. To je bil razumni a potrební odlok, tako od kneza kakor od papeža. Ko bi bila redovna hiša navezana na dobrotnost okolice, ne bi se bila mogla vzdržati do danes, v današnjih časih pa že celo ne, ko narod dela in strada. In pozneje so se namérili taki brezdušniki, ki so zemljišča kvarili, dohodke kratili, pravico do njih tajili, četudi so papeži žugali s hudimi cerkvenimi kaznimi, in cesarji jih v varstvo jeinali. Nikolajevo darovnico so poterdili papeži: Nikolaj V, Aleksander VI, Julij II, Leon X, Urban VIII; iz prejasne hiše avstrijske: Karol V, Maksimiljan II, Ferdinand II, Ferdinand III, Leopold I, kakor pričajo papeške in cesarske listine v pismarni samostanski.

Do leta 1509 — v tem času je bila prva benečanska vojska, ki je segala tudi na Tersat — je bilo samostanu in cerkvi ugrabljenega toliko imetja, da bi se bilo treba v teh letih seliti s Tersata. Redovniki prosijo pomoči pri papežu in grofih Zrinjskih.

*) ... quam largitionem per Bullas plumbeas procuravimus...

*) Nos Martinus... Confidentes de Saluatoris promissione, qua his, qui temporalia ob sui amorem relinquunt, pollicitus est restituere centena pro uno, et etiam vitam aeternam daturum: Ut etiam nos cohaeredes facere dignetur, eum ipsum Saluatorem Dominum nostrum Jesum Christum, et suam benedictam Matrem Virginem Mariam, possessionum praefatarum tenore praesentium haeredes constituimus etc

Grofi obljubijo jih braniti, in tudi papež Leon X piše škofu Modruškemu, naj varuje duhovne reda sv. Frančiška. Nastalo je nekoliko miru. V 16. stol. je bil zakupnik Tersata neki Gašper Knežič. Ta je bil najhujši silež. Frančiškani so imeli mnogo dragocenosti, obljubnih darov, danih od vernikov, in srebernega cerkvenega posodja. Vsega ni bilo mogoče hraniti doma, v samostanu ali sakristiji. Že l. 1600 so spravljali take reči v grad Tersat. A ko dobi v zakup grad Knežič, zapahne vrata, češ, to je moje. Podglavar dežele Kranjske, Jan. Panizil, je imel dosti opraviti s Knežičem, je tudi stvari uredil na Reki. Na koncu življenja je stari Gašper popravljal krivice, v oporoki samostanu zapisal nekaj zemlje.

Nadvojvoda avstrijski Ferdinand II vvaža Frančiškane l. 1619 o beneficij sv. Antona v Lovrani. Darvina ta je obsegala: cerkev, zemljišče, vinograd, samostan.

Reško zastopništvo je sklenilo 19. januarija 1624, da se ima v petkih v glavni cerkvi pridigati hervaški, a v praznikih italijanski, in to službo so opravljali oo. frančiškani s Tersata. (Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Okoliščine papeža in sv. Cerkve.) Z napisom „Glasi izmed občinstva“ una „Vaterland“ 3. t. m. spisek, ki je vsega premišljevanja vreden. Bolj stisnjeno obsega to le:

Kdor je videl in slišal, kar se je 2. oktobra godilo v Rimu, kdor je zvedel, kako so tuje romarje, ki niso nikomur nič žalega storili, zasramovali in zdelovali, jih iz vozov vlekli, na tla metali, z nogami teptali, pretepali, kamne vanje metali, itd., še več, kako so že poprej — pred 2. oktobrom — posvečeno osebo sv. Očeta po očitnih ulicah in oglih s plakati in spakami na najbolj nespodoben način psovali, papeževo osebo celó; sedaj pa še žugali in se derli: „Ob tla s papežem!“ „smert papežu!“ „Požgite Vatikan!“ — kdor tedaj je vse to videl ali slišal, se je mogel že takrat prašati: „Kaj pač bodo še vse počeli s Sv. Očetom?...“ Ta skerblijivost mora toliko veči strah delati, ako se pomisli, da sedanja laška vlada, kakor se terdi, nima toliko vojaščine v Rimu, da bi mogla kako splošno rogovilstvo zatreti; Italija je namreč tako silno zakopana v dolgove, da so morali veliko vojaščine na odpust odpraviti. Opljenjenje samostanov, bratovščin in pobožnih vstanov ni nič izdalo, temveč nakopalo le tisto prekletstvo, da državni dolg ni le dvakrat in trikrat, ampak štirinajstkrat tolik se narastel!

Pri tem pa še mozeg in kosti pretresujoče besede, ki so jih Sv. Oče govorili romarjem: „Videli bode, da bodo Vatikan napadli. Otroci moji! Sedanjega papeža ne bode več videli, moral bo na Kalvariji umreti.“ ...

Ktero katoliško serce ne bo bridko pretreseno pri takem napovedovanji? Poprej je bil papež jetnik, sedaj je zastavljenik, čisto v oblasti malega mravlišča brezbožnikov. Kedo se tu ne ozira na séver in jug, na vzhod in zahod, če se bode vzdignil kdo na pomoč stiskanemu Očetu vsega kerščanstva? „Vlade me pustijo brez pomoči,“ kliče zapuščeni, izdani naslednik sv. Petra. Pač bi bile vlade, ali bolje rečeno, vladarji, kateri bi pri svoji verni bogoljubnosti radi, prav radi

pomagali, ali vlade pravijo, da pri sedanjih političnih in socialnih razmerah ne morejo dobre volje vresničiti.

Ali je pa Sv. Oče res čisto zapuščen? On je sam, čisto sam, le samo oko božje previdnosti nad njim budí.

Ta previdnost božja je tista, v katero je sedaj milijonom katoličanom vesoljnega svetá zaupati. Mora pa biti umno kerščansko zanašanje, ki je zastavljeno na molitev. — Ko je bil prvi papež v okovih, je bila vsa mlada kerščanska občina na kolnih, „zložno“ in „neprenehoma“ je v nebo klicala, in po Božji dobroti in vsemogočni previdnosti, je sprosilá prečudežno rešenje najvišjega Pastirja. Tako naj zdaj vse, kar ima še vero in ljubezen, pribeži k goreči molitvi, ne le škofje in duhovni, temveč tudi ljudstvo, kerščansko ljudstvo. Možje in žene, mladenči in device, otroci in starčki, bogati in ubožni, vsi naj enodušno roke povzdigujejo k Vsegamočnemu. Na povabilo: „Molimo za našega papeža Leona,“ odgovorjajmo s prošnjo: „Ohrani ga, o Gospod! oživijaj in osreči ga na zemlji, in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov.“

Bode naj to skerb katoliškega časništva in katoliških društev, imenito družbe sv. Mihaela, koder se nahaja, da naj v edinosti s svojimi višjimi pastirji začno silo delati s splošnjimi molitvami ter naj stanovitno molijo, da veliki Bog, pred katerim se vsa zemlja trese, se vzdigne in da svet, tudi zdaj še brezverni in psujoči svet vidi Njegovo velikost in slavo ter vzkliče: „Kdo je kakor Bog!“

Velika slavnost v Jolietu je za 18. dan vinotoka napovedal „Amerikanski Slovenec:“ blagoslavljeni se je imela nova cerkve sv. Jožefa, kar se je zaupljivo tudi zveršilo. Vdeležiti so se obljubila tudi cerkvena slovanska društva iz Čikaga, med temi: Češko društvo vitezov sv. Jurija in sv. Venceslava pri sv. Prokopu; društvo vitezov Karola IV; društvo sv. Andreja pri cerkvi sv. Vida; Tovariši sv. Alojzija pri cerkvi sv. Prokopa, in slovensko društvo sv. Martina. Vlák se je iz tega vzroka znižal na manjšo ceno. — Soditi se sme iz tega, kako močen je že slovanski živelj v tem mestu.

Sveti Nikolaj.

O veliki čudodelnik,
Ljubi sveti Nikolaj!
Blagi dušni ranocelnik,
Plemenit, slaviti značaj!
Serčno pesem sprejmi v slavo,
Naj razléga na višavo
K tebi se v nebeški raj.

V mestu Patari, v Siciliji,
Ti zagledaš luč svetá;
V čast in srečo domačiji —
Ti predragi dar nebá!
Stariši v molitvah svetih
Sprosijo že v poznih letih,
Te od ljubega Boga.

Že v detinstvo si, Gospoda
V sredah petkah, s tem častil,

Da do solnčnega zahoda
Hrane nisi nič užil;
Sveto si tovarštvo volil,
Čul si nad počitki, molil,
In se ojstro pokoril.

Kdo popiše radodarnost;
Ves, za reveže živiš;
Čistosti proti nevarnost,
Na pomoč vesel hitiš;
Vse obilno premoženje
V Božjo čast in pa v rešenje
Bližnjega ti razdeliš.

Mašništva si čast in dika,
V službi ves goreč povsod;
Prerokuje ti vladika:
„Tebe izvolil je Gospod;
Novo solnce s tabo vzhaja,
Ki blažilno sveti, taja.
Blagor lije na ves rod.“

Božji glas te iz samote
V mesto kliče čudežno;
Mati Božja, vir dobrote,
Ti napravi milostno:
Da vladika bodeš Mirski
Stol zasédel nadpastírski,
Ker častil si Jo serčno.

Vse obrača se v potrebi,
K tebi za pomoč in svét,
V smert obsojeni po tebi
Prejmejo življenje spét;
S čudom vsim pomagaš, blažiš,
Tudi vporne potolažiš,
Da stermí neverni svét.

Moliš k Bogu; — valovito
Morje berž se vpokojí;
Tvoja prošnja čudovito
Mertve zopet oživi;
Ko preganjanje nastane,
Oserčuješ kristijane,
Rad prelil bi zanje kri.

Izgled tebi je Marija,
Za Nje čast si pregoreč;
Zoper zmote zle Arija
Ti bojuješ se največ;
Delo satana razdiraš,
Vir resnice vsim odpiraš,
Ti svetosti zgled bliščeč.

Starček se želiš ločiti,
Poln zaslug in dobrih del,
Z Jezusom na vek skleniti,
Da boš krono tam prejel:
Upam, Jezus, v milost tvojo,
Tebi zročam dušo svojo,
Rečeš še, — zaspiš vesel.

Z mesta rajske lepотиje
Milo nas častilce glej,
Naše priprošnjik škofije*)

Zvest ostani ti vselej;
Nas povodnji, glada brani,
Zveste v veri vse ohrani,
In za svoje nas iméj!

Rudoslav.

Umirajoča tretjerednica.

Ste prišle sestrice, v Gospodu premile,
Vi mati častita, Vi tudi ste tú? —
Zdaj z manoj, kaj ne? bote serčno prosile,
Da pridem v kraj večnega skorej miru!

Oj hvala vam oče, gospod prečastiti!
Za sveto tolažbo — in sestre, o Bog! —
Vi nočete v smerti me same pustiti, —
Vas gane trenotek strahú in nadlog! —

Poglejte, omagan mi stan je života,
Mertvaško bled mi je prepali obraz:
Napada me dušni obup in temota,
Že smertne bolesti pretresa me mraz.

Skušnjava, gorje mi! že meni se bliža,
Pregrozno oko mu žari se ko blisk;
Odpravite z znamenjem svetega križa
Pošast, da bom rešena groze in stisk.

Pri zglavji, vas, prosim, v tej mali posodi,
Je v blaženo vodo d'jan zimozelén,
Molite, kropite, pri mojim odhodi,
Trenotek nobeden ne bo naj zgubljen.

Oj hvala, sestré vam! pot hladen otrite, —
Zdaj bliža, pogledjte, že moj se odhod...
Nebeški duhovi, da, trume čestite,
Med njimi v sredini prihaja Gospod!

In tudi ti mila, brezmadežna Mati?
Vse rajske milote blišči Ti okó!
V predivni lepoti, v opravi si zlati;
In sveti Frančišek se bliža za njó!

O z Bogom, moj závod — vsi z Bogom navzoči!
Za vselej ločila se bodem od tod;
Trenotek, za večnost ki celo odloči,
Je tukaj — o smili se mene Gospod!

† *S. Bonaventura.*

Razgled po svetu.

Rim. Framasoni namerjajo v Rimu napraviti velik shod, v katerem hočejo zatreti tisto mladolaško postavo, ki sv. Očetu varnost zagotavlja, — zagotavlja, se vé, le s čerko in z jezikom, kar se je te leta videlo; — zdaj pa bi radi še to hinavsko zagrinjalo odvergli. Roparji, ki papeža mučijo, odkar so mu Rim in deželo ugrabili, utegnejo mu vzeti še življenje. Poprej menda Evropa ne bo spregledala, kakošno brezno si je odperla, ko je papeža izdala. — Tudi v Parizu so 25. okt. frajmavrarji imeli popolnoma proti verski shod, na katerem so ti antikristi zahtevali: odpravo prisege, odpravo cerkvenega pokopa, premeno šolskih

*) Ali pa: zupnije.

bukev v svobodnjaškem duhu, odpravo državnega varstva v prid cerkvenih redov, in zraven družih hudobij tudi Lahe hujskajo, da naj Vatikan razderejo!

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec november (listopad).

a) Glavni namen:

Misijoni v Anamu.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

Skoro 30 let je, kar so bili misijoni v anamski državi, ki obsega vzhodni del Zadnje Indije, udom molitvenega apostoljstva prvič za mesec marcij 1862 priporočeni. Takrat se je pisalo:

„Zastonj iščemo celo v zgodovini preganjanja prvih kristjanov strašnejših reči, kakor so muke, katere so rabili, da bi premagali stanovitnost naših verskih bratov v Tonkingu (delu Anamskem.) Tu-Duk-u (trinoškemu preganjavcu) ni treba nič kaj zavidati Dioklecijana. Molimo za preganjano cerkev v onem kraju, molimo za kervave spričevalce, da bi v svojem častnem spoznavanju do konca terdni ostali; molimo tudi za trinoge, da bi jih ganilo jasno spričevanje, katero daje za resnico kri, ki se zanjo preliha.“

V resnici se je v teh daljnih deželah slavno poterdila ona postava o razširjanji sv. vere, katero je nekdanj Tertulijan izrekel z besedami: Kri mučencev je seme kristijanov. Anam šteje desetkrat manj prebivalcev, kakor neizmerna kineška sosednja država, pa šteje veliko več kristjanov; gotovo je torej, da so bili katoliški misijoni v Anamu veliko nad desetkrat rodovitnejši, kakor v Kini. „Zgodovina sv. Cerkve v Tonkingu, pišejo katoliški misijoni, je ena najznamenitejših točk v cerkveni zgodovini, ne samo novejšega časa, ampak sploh v zgodovini vseh bojev in bridkost, ki jih je kedaj nevesta Kristusova prebila tu na zemlji. Današnja cerkev v Tonkingu prestala je slavno nad dvestoletno preganjanje najkervoločnejše in najbolj izbrane grozovitosti, na stotine in tisoče jih je veselo darovalo blago in življenje za vero; z ječo in mečem izpraznjene verste vernikov pa so se neprenehoma zopet polnile; tako mogočno deluje izgled mučencev in moč milosti proti največim naporom neverskega sovraštva in zlobe — to so zmage in nevenljivi venci slave, katere si je ta cerkev pridobila in s katerimi sme stopiti k mučeniškim cerkvam prvih stoletij kot enakopravna. Teško bi dobili v življenji terpljenja cerkve Kristusove na zemlji oddelek, v katerem bi se moč in nepremagljivo delovanje sv. evangelija tako jasno in razvidno pokazalo. Po človeško soditi, je bilo vse prav tako napravljeno, da bi iztrebili cerkev v Tonkingu, kakor prej cerkev v Japanu. Serd in razkačenost preganjajočih kraljev, grozovitost mandarinov in trinogov, popolnoma ravna in skoro neprenehljiv, barbarsko rabljen pokončevalni način, strogo in nečloveško ravnanje pri izvrševanju rabeljstva na nateznicah in drugih mučilnicah, zares satanska zloba v iznajdbi novih muk — vse to je preterpela cerkev tonkinška kakor japonska. Vsakoverstne zapreke so se združile, da bi bilo nemogoče kristjanstvo ondi vstanoviti. Tudi značaj Tonkingčanov, ki je po naravi slab,

strašljiv in nestanoviten, ni dajal samo nikakega zagotovila, temuč je na videz provzročal v vsem veliko negotovost. Pa božje usmiljenje ni dopustilo, da bi s potom in kervjo toliko mučencev namočena tla ostala nerodovitna; dal je Tonkingu domačih duhovnov, polnih gorečnosti in serčnosti v mukah in v apostoljskem delu; dal jim je dolgo versto sveto živečih škofov, ki so bili dve stoletji blagoslov in podpora ondotnega kristjanstva. Portugalska, Italijanska in Španjska, in več kakor enkrat tudi Nemška, poslale so tje najbolj navdušenih blagovestnikov.

Eden nemških misijonarjev v Tonkingu bil je jezuit o. Janez Gašpar Krac, ki je bil l. 1737 obglavljen v 39. letu svoje dobe s tremi portugalskimi očeti in dvema tonkinškima kristjanoma v glavnem mestu zaradi vere. Že v prejšnjem stoletju začela se je obravnava, v kateri naj bi bil ta mučenec med izveličane prištet; vendar po odpravi Jezusove družbe je bila obravnava preprečena, v novejšem času pa zopet povzeta.

Ljuto preganjanje terpelo je daleč v naše devetnajsto stoletje. Človeku se zdi, da sliši glas besnega človeka, ako bere ukaz trinoškega Minh-Manga do njegovih mandarinov: „Udrihajte brez usmiljenja, natezajte, pomorite vse, ki se protivijo po križu z nogami teptati. Kdor se namreč temu protivi, je že kriv veleizdajstva. Zgrabite torej sekiro, ali pa meč, ali kar vam ravno v roke pride, in zatrite te terdovratne zločince, da niti eden ne uide!“

Zastonj pa je vse divjanje! Serčnost spoznavalcev premagala je ljutost preganjalcev. Ko je leta 1841 umerl Minh-Mang, je bilo v Anamu kristjanstvo, katero pokončati se je bil zaprisegel, močnejše in živahnije kakor kedaj poprej; tudi nasledniki tega trinoga niso nič več dosegli. Grozovitost Minh-Mangova je provzročila, da se je Francoska potegnila za zatiranje. Pridobila si je Kobinkino in vterdila svojo moč tudi v Tonkingu. Toda s tem so bili ljuto preganjavci še bolj in huje razkačeni, in so zlivali svojo jezo ondi, kamor ni več segal francoski vpljiv. Zopet je bilo 40,000, pozneje 50,000 kristjanov usmerjenih, ali pa pokončanih. Pa tudi s tem niso nič opravili. V teh deželah je dandanes več kot 620,000 kristjanov, „in ko bi imeli zadostnih pomočkov, bi lahko v mojem vikarijatu samo na leto 20,000 ne vernikov kerstili,“ dejal je pred kratkim apostoljski vikar zahodnje-tonkinški, monsijor Puginier, v pismu, v katerem priporoča svoj misijon nam v molitve.

Žal, da moramo k temu pridejati, da ni pomanjkanje pomoči jedina in tudi ne največa težava, s katero se imajo boriti ti misijoni. Kakor nekdanj, tako je tudi sedaj, kakor drugod, tako je tudi v Anamu verska brezbožnost in slab izgled evropskih zmagovalcev največi zadržek za razširjanje sv. vere. Zlasti v Anamu pa se tudi prigodi, da ravno tisto framasonsko sovraštvo, ki v materni deželi francoski Cerkev tolikanj žali in preganja, prižene marsikaterga Francoza tako daleč, da se združi s preganjalci ki nikdar ne mirujejo, proti domačim kristjanom in njih misijonarjem, akoravno, kakor je jasno, s tem zasleduje in preganja v kristjanu tudi Evropejca, in zlasti Francoza. Upajmo in molimo, da bi prenehalo tako zaslepljenje in zavladala prava pamet. Vendar pa raste anamska cerkev kljub vsemu temu viharju (tudi zadnja sporočila jih zopet nazninja) in zaprekan ter obetajo dan za dnevom bogatejšo žetev.

Zahodnji Tonking, misijonski del gospoda Pu-ginier-a, je že slovesno izročén presv. Sercu Jezusovemu; ostali deli dežele pa naj bodo za ta mesec usmiljenju tega sv. Serca posebno priporočeni. Kajti, čem bolj je moč in veljava v rokah sovražnikov Jezusa Kristusa, čem bolj jo uporabljajo proti kraljestvu Jezusa Kristusa in v razširjanje teme, čem manj smemo od sveta in ljudi pričakovati; tem gorečnejše moramo iskati pomoči v molitvi in rasti v zaupanju na njeno nezmotljivo in vseobsežno moč in učinek.

Glavni namen za mesec december (gruden):

Misijoni v Afriki.

b) Posebni nameni:

8. S. Vilehad. Bremen in druga pristanišča. Izseljenci in družba sv. Rafaela. Katoliško časopisje.

9. S. Erfo. Monastirska škofija. Krepka odvernitev navala brezbožnih spisov. Potniki na ladjah. Zapeljani delavci. Več pijancev in preklinjavcev.

10. S. Andrej Avel. Hudo obrekovani duhovni in redovniki. Srečna razrešitev zapletenih dušno-pastirskih zadev. Prenovljenja cerkvá in kapel.

11. S. Martin, škof. Pospesitelji molitvenega apostoljstva. Skušnje z važnimi nasledki. Več učiteljev in učitelje pa njih šole. Hudo skušane družine.

12. S. Martin, papež. Ohranitev dobrih kerščanskih domačih navad. Olajšava težkih bremen zaradi dolgov. Od skerbi potlačeni družinski očetje in matere.

13. S. Stanislav Kostka. Poljsko. Jezusova družba. Novici verskih redov. Poklicne zadeve.

14. S. Albert Veliki. Sveta vez med vero in znanostjo. Važno znanstveno podjetje. Ubožne hiše in bolnišnice.

15. S. Leopold. Avstrijske dedne dežele. Kerščansko oživiljenje Dunaja. Odvernitev framasonstva. Vstanova kat. šolskega lista.

(Dalje nasl.)

Zahvale.

Huda bolezen me je pripravila na kraj groba. Pri ljudeh ni bilo več pomoči za me, kajti zdravniki so nad mano obupali. Moji sorodniki se pa zateko k njej, ki je zdravje bolnikov, in opravijo zame več devetdnevnic, katerih sem se tudi jaz vdeleževala, kolikor mi je bilo mogoče. Priporočala sem se tudi sv. Alojziju z obljubo, da se po dobljenem zdravju Materi Božji in njemu očitno zahvalim. Ker se mi je na to res zdravje poverilo, želim s temi versticami svojo obljubo spolniti. Češčen bodi Bog v svojih svetnikih! J.

Mladencé z Vipavske doline piše takole:

Priserčno se zahvaljujem Mariji preč. Devici na sv. Gori pri Gorici, da sem bil pri neki kupčiji ravno tako uslišan, kakor sem jo prosil. Zatoraj bodi ji priserčna hvala, ki usliši tudi (skesanega) grešnika, ki jo serčno in zaupno prosí. Po pravici se imenuje pribežališče grešnikov, in pomoč kristjanov.

Imam pa še druge prošnje, ki sem jih na njen oltar položil in bi bil, ako je božja volja, rad uslišan. Zatoraj se prav serčno priporočam vsem bratom in sestram naše ljube Gospé presv. serca v njih serčno molitev. Da bi me Marija tudi sedaj dobrotno uslišal. Amen. Ivan Š.*)

Z Vipavske doline.

*) Kakor smo že večkrat opomnili: za vredništvo bi se moral vsak pošiljavec zahval in prošenj s polnim imenom podpisati, ter tako imamo zagotovilo, da je stvar resnična, če tudi se za občinstvo lahko podpiše le s kacími (n. pr. začetrnimi) čerkami. Vr.

Listek za raznoterosti.

Vse duhovstvo Tomajskega dekanata je premilostnemu gospodu škofu dr. Jan. Nepomuku Glavinu vsled napada z nastavljenjo petardo v škofijskem dvoru poslalo priserčno sočutno pismo. (Več prih.)

Prihodnjo nedeljo, 8. t. m., bodo premilgsp. teržaški škof sv. birmo delili v Dolini. — V Zgoniku bo ravno ta dan č. g. Jožef Grilaneč pel novo mašo. V Sežani sta 4. t. m. prečast. brata Komana obhajala svojo 70letnico. Še mnoga leta!

V Pulju je za mertvudom umerl vojaški duhoven naš rojak preč. g. Jurij Račič, inful. opat M. B. na Lakromi itd. R. I. P.

Pri sv. Luciji na Goriškem je 28. okt. umerl č. g. župnik Alojzij Carli. R. I. P.

Sarajevo 27. okt. (Poterdilo idr.) Danes prejel (25 gld., vmes 16 gld. 80 kr. za intencije). Lepa hvala! — Naše ladije niso nam se še potopile — Rim derži čversto. D. A. J.

Milgsp. Jan. Vertin, škof v Marketu, v severni Ameriki, vernivši se iz Rima, obiskal je svoj rojstni kraj na Dolenjskem, mudil se nektare ure v Ljubljani ter se odpeljal 1. t. m. z gorenjsko železnico. Mudil se bode v Evropi, na Bavarskem, v Švici, na Francoskem še nekako mesec dni, potem se verne nazaj v svojo škofijo. Bil je prišel v Rim poklonit se sv. Očetu, kar morajo opraviti ondotni škofje na 10 let.

Družba sv. Rafaela. Veliko izselcev v Ameriko je prišlo že v krepplje brezvestnih goljufov in sleparjev in so terpeli veliko škodo, ali pa zašli v skrajno nesrečo in pogin. Družba sv. Rafaela je torej velika dobrotnica za take potnike. Zaupni možje te družbe so po nekterih mestih: v Bremenu n. pr. g. župnik Peter Schlösser in župnik Prachar (Lindenstrasse, 6); v Hamburgu-u g. Theodor Meynberg (Grosse Reichenstrasse 52); v Amsterdam-u, g. Edvard Huf (Nieuwendyk, 215); v Lieverpool-u, g. Rev. Fr. D' Heurter (26 High Park Street); v London-u, g. župnik Dr. Verres (47 Union Street, Whitechapel)...

Pismo Mohamedovo! Dozdaj so turki mislili, da sultanova bukvarna ima v posesti neko pismo od samega Mohameda, katero je bilo nekako v letu 1750 najdeno v nekem koptiškem samostanu, leta 1858 pa sultanu Abd-ul-Medžidu prodano ne manj kot za pol milijona pijastrov (50 000 gld. a. v.). Ves muslimanski svet je imel nezmerno češčenje za njim drago — drago svetinjo, ali kaj?

Tu pa neprevidoma pride učen profesor, Karabaček mu je ime, sloveč orientalist ter spriča in dokaže, da to pismo skozi in skozi ni nikakoršno pisanje iz roke Mohamedove. Zarad tega je velika nevolja in polomast v Carigradu! (Pozavne 5. zvez.)

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Č. g. adm. Iv. Sternad 2 gld. „pridnim tjakom za prešice“. — Č. g. župik Ant. Klemen 8 gld. — Č. g. duhovni pastir Fr. Tavčar 3 gld.

Za vstanovitev stalne in večji rezidencije č. oo jezuitov v Ljubljani mesto sedanjega „provizorja“: XI. zbirka 4 gld.

Za sv. Detinstvo: Iz Kranja po Ant. Fajfar 3 gld. Za Marijanišče: Č. g. župnik Ant. Klemen 8 gld.